

A rendszerváltás örömei!

Mivel jár az átállás analógról digitális rendszerre.

A digitális technika rohamos fejlődésével, az egyre jobb minőségű gépek egyre megfizethetőbb áron való megjelenésével lassan a legkonzervatívabb felhasználók is fontolóra veszik a digitális technikára való áttérést. Komolyabb filmes rendszer tulajdonosának – hacsak nem szánja el magát egy márka váltásra és az azzal járó szinte teljes eszközpark cseréjére – logikus továbblépés a meglévő analóg tükörreflexes gépváz, objektívek, rendszervaku és egyéb kiegészítők mellé ugyanattól a gyártótól egy digitális gépváz beszerzése. Ha valaki ilyen esetben csak egy belépő szintű gépváz beszerzési árával számol mint kezdeti beruházással, az hamarosan rájön, hogy az élet azért ennél jóval bonyolultabb, és a kiadások egy ténylegesen használható felszerelés összeállításához ennél sokkal nagyobb összegre rúgnak.

Lássuk hát, milyen járulékos költségekre számítsunk, a digitális rendszerváltás kapcsán:

Elsődlegesen – a filmes világtól való elszakadás kezdeteként - mindenképpen szükségünk lesz memóriakártyára. Lehetőség szerint nem is egy, de legalább két darabra. A ma elterjedt 6-8 megapixeles kamerákhoz (különösen ha a további feldolgozás szempontjából előnyösebb RAW formátumban szeretnénk rögzíteni a képeket) minimum 1GB tárolókapacitású kártyát vegyünk. Amennyiben a fényképezőgépünk támogatja, akkor lehetőleg nagy átviteli sebességű típust válasszunk. Ha választanunk kell egy nagyobb, vagy két fele akkora kártya között, akkor több szempontból is a két kártya beszerzését javaslom. Egyrészt ha a képek nem egy helyen, hanem két kártyán vannak, akkor egy esetleges adatvesztés esetén nem a dupla mennyiség veszik oda. (megnyugtatóként azért elmondhatom, hogy az eltelt 5 év során sok tízezer kép készítése alatt még nem vesztettem adatot memóriakártya hiba miatt. Egy esetben az egyik ingozebben felejtett kártya még a gépi mosást és centrifugázást is túlélte adatvesztés nélkül ☺). (Személy szerint a lassúbb, nagyobb energiafogyasztású és sérülékenyebb Microdrive helyett előnyben részesítem a szilárd memóriakártya típusokat). A két memóriakártya mellett szól az is, hogy ha kiegészítjük a felszerelésünket egy nagykapacitású hordozható háttértárolóval, akkor addig is amíg az egyik kártya adatait mentjük, a másik kártyára folyamatosan dolgozhatunk. Amennyiben hosszabb utakra, vagy rövidebb idő alatt nagy mennyiségű kép készítése is fel akarunk készülni, akkor szinte elkerülhetetlen egy ilyen háttértároló beszerzése. A mai memóriakártya méretek mellett a hordozható CD írók már realisan nem jöhetnek számításba. A kevésszámú hordozható DVD író pedig a lassúsága, nagy energiafogyasztása és sérülékenysége következtében nem tűnik jó alternatívának. Egy 40Gb-os tárolóval már bátran nekivághatunk egy nagyobb túrának is (csak a megfelelő energiaellátásról ne feledkezzünk meg).

A háttértárak közül talán előnyösebbek azok, amelyek nagyobb színes kijelzővel is rendelkeznek, és képesek megjeleníteni az ismertebb gyártók által használt RAW fájl formátumokat is, mert így a fotózás végeztével számítógép igénybevétele nélkül is megnézhetjük, illetve selejtezhetjük az elkészült képeket. Ha van esetleg hordozható számítógépünk is, és van is rajta megfelelő mennyiségű szabad tárolókapacitás is, akkor az is megteszi, bár ennek használata terepi körülmények között nagyságrendekkel körülményesebb, mint a hordozható háttértáraké. A mobil számítógépek többségét sem a számítási teljesítménye, sem a kijelzőjének minősége nem teszi alkalmassá profi képfeldolgozásra.

Bár a mai akkumulátorok kapacitása egyre nagyobb, de a fényképezőgépek energiafogyasztása is velük nő. A nagyméretű kijelzők, a stabilizátoros objektívek illetve az esetleges beépített vaku használatából eredő többlet energia felhasználásról sem szabad megfeledkeznünk, így előbb utóbb szükségünk lesz tartalék akkumulátor beszerzésére is.

Mivel a legelterjedtebb digitális gépek képfeldolgozó szenzorának mérete nem egyezik meg a film méretével általában az objektívek tényleges gyújtótávolságát 1,3-1,6 szoros átszámítási tényezővel kell figyelembe vennünk a digitális gépeken. Ennek vannak tagadhatatlan előnyei is. Ilyen például, hogy az objektívek széle nem vesz részt a képalkotásban, így pont az a rész kerül használaton kívülre, ahol a legnagyobbak a torzítások és az egyéb optikai hibák. Teleobjektívek használata esetén a szorzótényező ismét csak előny, mert azonos fényerő mellett nagyobb gyújtótávolságú lencseként viselkedik az objektívünk. Ez az előny viszont hátránnyá válik a nagy látószögű objektívek esetén. Ha szeretnénk továbbra is nagy látószögű felvételeket készíteni, szinte biztos hogy szükségünk lesz egy újabb objektív beszerzésére is.

Ha mindezeket túl vagyunk, el is jutottunk a digitális átállás következő lényegében nem mellőzhető kellékéhez, a nagyteljesítményű számítógéphez. A legújabb digitális gépek beépített képfeldolgozó processzorai ugyan már többé-kevésbé lehetővé teszik, hogy utólagos feldolgozás nélkül is felhasználhassuk képeinket, a digitális technika használatának előnye igazán mégis az otthoni elektronikus „laborálás” lehetőségével bontakozik ki. Bár a lapos TFT monitorok ma már egyre olcsóbbak, és tagadhatatlanul kisebb a helyigényük, mégis a képfeldolgozáshoz a jó minőségű katódsugárcsőves (CRT) monitorok a legmegfelelőbbek. Ha tehetjük, akkor szerezzünk be két monitoros rendszert, mert így az egyiket (amelyiket célszerű gondosan kalibrálni is) csak a feldolgozandó képet nézzük, és az összes többi járulékos információt a menük és információs ablakok végeláthatatlan sorát pedig szétpakolhatjuk a másik képernyőn. Ne feledkezzünk el arról sem, hogy képeinket nem túl biztonságos csak a számítógépünk háttértárolóján tárolnunk, hanem mindenképpen célszerű valamilyen

archiváló rendszert is beszereznünk. Otthoni mentésre már megfelelő lehet egy DVD író, de mindenképpen gondoskodnunk kell a képeink visszakereshetőségéről is. Ha rendszeresen nagy mennyiségű képet készítünk, akkor a DVD helyett jó megoldás lehet a külső háttértároló alkalmazása. (Bár csábítóan tűnik, de sem kapacitása, megbízhatósága sem árá folytán erre a célra a korábban említett mobil háttértárak nem alkalmasak. Legcélszerűbb az USB2-es vagy firewire (attól függően, hogy melyikkel rendelkezik a számítógépünk) porttal felszerelt külső diszkek használata. Ezek már egész barátságos áron beszerezhetőek, és a képek tárolásán túl megoldják a számítógépek közötti minden fajta adat hordozhatóságának a kérdését is. Bár lehet, hogy túlzott paranoiának tűnik, de amennyiben komoly értéket képviselnek a képeink, akkor az archiváló külső diszkünket - az esetleges természeti vagy egyéb károk okozta veszteségek elkerülése érdekében - célszerű nem a számítógép tetején, hanem földrajzilag is más helyen tartani.

Bár a sort még hosszasan lehetne folytatni, de azt hiszem lényegében ezek a legfontosabb eszközök, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy sikerrel vegyünk az analógról digitálisra való áttérés első akadályait. Természetesen a fenti eszközökkel még koránt sem merítettük ki a digitális technológiaváltás adta lehetőségeket. A következő részben beszélünk digitális anyagaink feldolgozásának szoftveres eszközeiről. A képfeldolgozó, katalogizáló, diaporáma készítő szoftverek fajtáiról, illetve az otthoni képanyomtatás illetve a digitális laborban történő levilágítás technikai kérdéseiről.

D.Toth.

ottho@dattoth.hu